

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 24. december 2015

Kirkedag: Juleaften/B

Tekst: Luk 2,1-14

Salmer:

SK: 96 * 120 * 119 * 104 * 121

LL: samme

Jeg synes ikke, det er så længe siden, vi tændte adventskransens første lys, og nu har vi tændt juletræet. Det er blevet jul. Nu varer det kun nogle få timer, så bliver alle de hemmeligheder, der har været i løbet af december afsløret, og måske bliver også nogle af juleønskerne opfyldt. Hvis ikke, må vi håbe, at skuffelsen ikke bliver for stor.

Julen blev ellers en skuffelse for mange, da de erfarede, hvad det var, der skete. Dvs. at det var jo ikke julen som højtid; men det vi fejrer julens højtid for, blev en slem skuffelse for mange. Og er vedblevet med at være en skuffelse for mange.

Julehøjtiden er for krybbebarnet i Betlehem. Den lille, nyfødte dreng, Jesus. Det slog mig forleden, at vi tror, vi er så moderne i dag og har gjort store landvindinger, når vi er nået dertil, at vi på forhånd kan vide, hvilket køn barnet har, som moderen bærer på. Det vidste Josef og Maria da også på forhånd, og det helt uden scanning. De kunne også i de gode gamle dage.

Og nu kom han så. OK, når nu Gud selv, ærkeengle, stjerner på himlen og hvad ved jeg, var på færde ved denne drengs fødsel, så burde omstændighederne og omgivelserne nok have været af en lidt højere standard. Han var jo Guds søn. Jeg er sikker på, at ikke en gang en hyrde og hans kone ville synes, at en stald var de ideelle vilkår for et barns komme til verden. Der er ikke

meget guddommeligt storhed over julens indhold. Det er faktisk skuffende.

Derfor blev han også en skuffelse for mange. Jesus Kristus. Barnet og siden manden, der var Guds Søn – han var jo bare Marias og Josefs søn. Var han Guds Søn, hvor var så hans guddommelige herskerkraft og magtudfoldelse? OK, vi kan tage med, at han skulle begynde i det små, og det er jo nuttet og hyggeligt og totalt urealistisk romantisk med en fødsel under de vilkår. Min kone er landsmandsdatter, og jeg er lykkelig for, at hun ikke havde en eller anden ide om, at vi skulle prøve som Maria, da vi skulle være forældre. Men Jesus. Med den herkomst, og senere med den fremtoning, han udviste, havde han så forestillet sig, at det skulle få nogen betydning og rykke noget? Hvis han havde det, så må han godt nok være blevet skuffet.

Derfor er julen for mange blevet til, at barnet bliver betragtet med kærlighed, mens manden bliver betragtet med skuffelse. Og derfor er der også dem, der spørger, hvad i alverden vi skal bruge julen til, udover at den slår et kæmpestort hul i økonomien, giver mange af os dårlig samvittighed over, at vi alligevel ikke nåede at få gjort, at få besøgt, at få klareret osv. Er julen ikke bare en skuffelse?

Jo, på den baggrund er den. I det store billede er julen kun et forblommet, hyggeligt glansbillede af en fødsel, anledning til forbrugsfest og et massivt kaloriebombardement på lår og maveskin. Men det er jo ikke julen. At dét ikke er billedet af julen, er vi jo vidner om, når vi samles her i kirken, og nok engang tager budskabet om Jesus til os. Budskabet om Frelseren, der blev født, mennesker til fryd og fred og guddommeligt velbehag.

Deri er julen ikke en skuffelse. Den er en modsigelse. Men ikke således, at evangeliet er modsigelsen til julefester, julemiddage, julegaver og alt muligt andet jule-. Alt det, det er jo papiret uden om selve gaven. Og fordi det er en fin gave, er den også fint pakket ind. Og det er indpakningen, vi senere skiller os af med, for at have gaven til glæde i tiden derefter. Juledagene forsvinder i takt med, at kalenderbladene bliver vendt; men gaven, julebarnet, har vi jo stadig.

Julen er en modsigelse. Modsigelse af den mentalitet, hvor mennesket er en faktor i Bruttonationalproduktet. Julen er en modsigelse af den livsfilosofi, hvori vi tror, vi har fundet ungdommens kilde og kan drikke dens livgivende eliksir til evig ungdom og lykke i motion og økologi, som er nyere tids religion, hvori mennesket er sine egne guder. Julen er en modsigelse af et samfunds indstilling til sine mennesker, hvor retorikken medvirker til at mennesker mister selvværd og troen på sig selv og hinanden. Man skal da være noget hårdhudet, for ikke at føle sig som en belastning af fællesskabet, hvis man tilhører den gruppe, der benævnes 'ældrebyrden'. Julen er en modsigelse af den indstilling, at bare jeg har et arbejde, så er jeg lykkelig og kan være bekendt at se Jer andre i øjnene. Hvis bare jeg er hurtig med min uddannelse, sætter mange børn i verden - men de må ikke være handicappede, for det kan man jo godt undgå, og det er heller ikke fordi vi synes, at børn er specielt dejlige og bidrager med noget til samfundet, de er faktisk temmelig dyre med deres institutioner og skoler osv.; men de bliver jo voksne og skatteborgere og skal forsørge en stadig voksende – ja ældrebyrde, – og bliver jeg længe på arbejdsmarkedet uden at få livstilssygdomme eller anden dårligdom, så er alle lykkelige, også jeg. Julen er en modsigelse af en retorik og et livs- og menneskesyn, der kan få en 17-årig pige til at fortælle sin historie i avisen under overskriften: ”Jeg har fået kræft – undskyld” Nu var hun en byrde og påvirkede

samfundsøkonomien og sygehusvæsnets ventelister og overbelastninger negativt.

Julen er en modsigelse af det menneske, og et samfund består jo af en masse enkelte mennesker, der mener, at forskellen på det ulykkelige og lykkelige liv ligger i om man er på overførselsindkomst eller kapitalindkomst. Julen er en modsigelse af det mangel på menneskesyn, hvor drenge i skolegården eller på Facebook kalder piger for 'ludere'. Julen er en modsigelse af det sind, der mener at have ret til at tage en ung mands liv for at hævde sin egen retfærdighedsfølelse, og en modsigelse af had og gengældelse.

Jeg ved godt, at tingene er ikke sort-hvide, det er heller ikke et enten-eller. Men af hensyn til gås, and, gris eller okse hjemme i Jeres ovne, må det blive ved det. I er velkomne til at tænke videre eller modsige mig – på et andet tidspunkt.

Der er jo ingen af os, der kan ændre på dette i det store billede. Men to ting er i denne sammenhæng afgørende: Vi må (1) aldrig bare sige, at det er umuligt, eller undskylde os med, at det er tiden. (2) Vi skal være egoistiske. For en gangs skyld vil jeg tale positivt om og opfordre til egoisme, til selvished.

Egoisme i den forstand, at det handler om den enkelte. At den enkelte erkender og siger: Det handler om mig! Juleevangeliet handler om den enkelte. I barnet i krybben bliver kaldet og nødvendigheden af fællesskab levendegjort. Barnet, der ligger der, kalder på os med et budskab, der siger: Vi to behøver hinanden. Så dybt og indtrængende som det lille Maria-barn, Menneskesønnen, behøver vores fællesskab, så dybt og indtrængende behøver Gud vores fællesskab. Ikke at Gud kun er Gud ved vores hjælp; men i betydningen, at kærlighed

behøver et fællesskab for at kunne udfoldes. Guds hjerte banker for os. Det banker for mig – må jeg sige til mig selv.

Og da barnet i krybben også er Guds Søn, er budskabet også, at vi behøver Gud. Vi behøver hinanden. Vi behøver Gud og Guds kærlighed for at se, at vores værd er ikke, hvor lidt eller meget vi koster eller bekoster hinanden. Vores værd er i at være elsket og villet. Ikke bare af et lille barn i en fattig stald; men af Gud Herren selv.

Det selvviske består i, at vi hver især må se, at det lille barn i krybben er Guds herlighed, og det er det for mig. Først når vi selv har fundet livets mening i fællesskab med Gud, giver det mening at tage del i fællesskabet med hinanden. Da kan vi se hinanden som mennesker og ikke som forbrugere eller produktionsapparater.

Jesus er vores Frelser. Frelser fra fortabelse og evig fordømmelse. Frelser fra Guds dom over synd og uretfærdighed og død. Det er store perspektiver, som der er belæg nok for i Ny Testamente. Alligevel kan jeg ikke lade være at spekulere over, om ikke også meningen er, at han frelser os fra os selv? Hvis ikke vi ser nødvendigheden af fællesskabet mellem Gud og os, så tror jeg ikke vi behøver frygte Guds dom så meget som vores egen dom over os selv. Uden Guds fællesskab, nåde og kærlighed, da bliver livet nemt en skuffelse, for da er der ikke meget i det, og vi er ikke meget i det. I fællesskab med Gud kan det godt være, at det ser ud som et fattigt barn i en fattig stald. Men vi bliver ikke skuffede: Han er himmelsønnen, kommen til jord med himmelsk herlighed, ene og alene fordi: Gud vil os. I Jesus er Gud med os, Immanuel.

Ære være Gud i det højeste og på jorden.
Fred til mennesker med Guds velbehag!